

מסורת הש"ס

(א) שבועות ל, ב) (שם לא),
(ג) [גדרים פ: ד] (כריתות
כא),

תורה אור השלם

1. וּנְפֹשׁ כִּי תִחַטָּא
וְשִׁמְעָה קוֹל אֱלֹהִים וְהוּא
עַד אִי רָאָה אוֹ יָדַע אִם
לֹא יִגִּיד וְנָשָׂא עֲוֹנוֹ;
וּיִקְרָא ה' א
2. שְׁבֶת שְׁבֶתוֹן וְהִיא
לָכֶם וְעֲנִיִּים אֵת
נַפְשֵׁיכֶם חֲקֵת עוֹלָם;
וּיִקְרָא טוֹ לֹא
3. דְּבַר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
לֵאמֹר כֹּל חֲטָא שׁוֹר
וְכָשֶׁב וְעָזוּ לֹא תִאָּכְלוּ;
וּיִקְרָא ז כג

הגהות הב"ח

(א) גמ' וכל היזא
דענוש כרת לא מני כו'
כל"ל ומיתבי דמני ממחז:
(ב) רש"י ד"ה איבעית
איזאל. כי קמני מתני'
אסור אשכח: ד"ה
אין לי כו' כי כל אוכל חלב
מן הבהמה וגר' ונכתרה
היי עונש: (ד) תוס' ד"ה
כיון כו' דלדעא גמורה היא
במי לחני שיעור: (ה) ד"ה
כו' כי כסמיה דהרקות
דבעינן וסורא דמיכלל:

תום' ישנים

מִירוֹ כִּמוּ וַיְגֹזֶל אֶת הַחַיִּית מִיַּד הַמֶּלֶךְ
(ש"צ ג) כִּן מִפְרֵשׁ צ"ק (דף עט:):
אם לא ייגיד. משמע מי שהגדה שלו
מועלת לבעל הדין והיא לא מהיגה
ההגה ידידה הואיל ולא מקבצתין לה
מדרבנן: **ובל ויגיד דענוש כרת לא**
מני אסור. דקשיא לר' לעיל אסור
ענוש כרת הוא: **איבעית אימא רי**
קסני. מתניתין (א) אשארף משום
רחילה וסיכה דליכא כרת מנא אסור:
שאר סיפרי. דלאו מורת כהנים ספר
וידבר ואלה הדברים: **שצפון.** וגבי
ענינו כתיב ובי היכי לשצפון האמור
שצבת אסמכו ביה רבנן שאר
מלאכות שלא היו נמשכן שאלה

מלאכה גמורה ה"נ שבתון דגבי עיניו דכתיב שבתון הוא לכם ועמיהם להוסיף על עיניו אכילה ושתייה קאמי: אין לי אלא שיטנו צעונש ישנו **באזהרה**. גבי חלב קאי דעונשו ואזהרתו סמוכים זה לזה כל חלב שור וכשב ועז לא תאכלנו הרי אזהרה וסמך ליה כי כל אוכל חלב מן הצהמה (א) הרי עונש אלא לי שיהא מזהר אלא על כשיעור שהוא עונש עליו כרת דגבי עונש לא כתיב כל אהלב אלא אוכל דכתיב כי כל אוכל חלב: כוי. שהוא ספק ואין בו כרת וחאי שיעור שאינו צעונש מניין שהוא באזהרה: **תלמודומר** **כל חלב**. לא תאכלנו הכא כתיב כל אהלב כלומר אפילו כל שהוא: אמת

יערך אלמה תניא זוכר ולא טומטום ואדנורגוטס ויהו לן לאוקומי פטור, זמפסין [פ] בתוך פור, יוקט אמר חמי כהי הבה גרזו בכתבי כמיזי קשה לך לתקן דמאי אנא דהכא לא יליך כל מהל אלא אסורא אזהרה בעלמא ולא תמקוט, וחלי במסכת פירק אלו עוברין [גמ, ב] יליך מכל מחמתא לא תחלו דגן גמור על ימי תעשרית וקושא בעיית גלוא, דמאי שאל כל מחמתא לא תחלו מכל מהל לא תחלו, ויושן תלה בדברוס כו'.

יום הכיפורים פרק שמיני יומא

עזר.

עין משפט
נר מצוה

ז א מ״י פ״י מהלכות
שבעות הלכה א סמג
לחזק רמא:
ח ב מ״י פ״א מהלכות
שביעית עשור הלכה ה
טוש״ע א״ח סימן מרא
סוף פ״ב:
י ג מ״י פ״א מהלכות
שביעית עשור הלכה ג
סמג לחזק סט טוש״ע א״ח
סימן תרי״ב סוף פ״ב:
יד ד מ״י פ״א מהלכות
מאכלות אסורות ה׳ יג
טוש״ע י״ד [סימן סט סוף
פ״ב] וסימן פ סוף פ״ב:

מוסף רע"י

משחק בקוביא. ענינו:
והמלאה שקוין פריז'לה
שבועות (א'). א"פ
שאומו אסור בכול.
כלל הכי דלית בכו זכ
עניו, ברחמי אלו
ועניתי הסכל ובתשמיש
המלאה לא אמר ענוש
כרת אלא על אצל האוכל
ישורתו וכו'. דלא חייבה
מורה אלא כהני דחמיו
הכדי (דודס פ'). ת"ל
שברון שבות. וכל
ממלאה הוא אלא מכל
דבר התעב מלהתענות
דמסמכין לענינם (שבח)
קיד:).

רבינו חננאל

תניא בהדיא כשאמרו
 אסור באכילה לא אמרו
 אלא ככתיב שיעור ארבע
 כשיעור ענוש כרת. ואין
 ענוש אלא האוכל וההושה
 והעושה מזה הכלל. וכן
 ובין דא' חצי שיעור
 אסור מדרבנא אלא איסורא
 דאורייתא לית בה
 אקשין מלה אלא דתנן
 בשבועות שבעות העדות
 אין תנאה אלא בראיין
 להעד, דאמר ליה למעטי
 מלך, כדכתיב בית דוד
 ידעו לבקר משפט, ואין
 רע נעש ייין. רב אאן
 ברי עבש מלה למעטי
 משחק בקוביא, והא
 משחק בקוביא דאורייתא
 הוא ואין, ורבנן גזרו
 דאורייתא דרבנן אלא
 גזרו ביה לא חיילא עליה
 שבעות העדות. ושנן
 שיעור דכתיב בה אם
 לא ידע שנוט, מיה
 שמגיד הגדרתו מתקימה
 ואם שחזרה שחזרה
 קול אלה, יצא מלכות
 וגם זה משחק בקוביא
 שאילו מליצין אין עדותן
 מתקימה, לפיכך אשמו
 שבעות העדות. ואמר
 שיעור, ר' יוחנן אשמו
 אסור מן התורה, דכין
 דהוה לאיצטרי אכילה
 קריא בהי. רש לקיש אמר
 אסור מדרבנא, אכילה אמר
 תרמנא וליכא. אייתיבי
 שיהכל כל שישנו בענוש
 [שנן] באזהרה, חצי שיעור
 שיעור אשמו תשל כול
 שיהכל כל שיהכל, חצי שיעור
 ומשני רש לקיש
 גלול מדרבנא [קריא]
 אסמכתא בעלמא.

כיון דחיו לאצטרופי איסורא קאביז. תימה לי אמאי לא קאמר מטעמא דצטמוך דכל חלב לרבות חצי שיעור דהא ר' יוחנן ידע להדיא בדייתא דהא צטמוך קא מוסיב מינה וי"ל דלהכי איצטריך ליה לר' יוחנן לפרושי האי טעמא משום דאי מקרא דכל חלב הוה אמינא עיקר קרא לבוי איצטריך וחצי שיעור מדצבנן ואסמכוה אקרא חלב השתא דקאמר טעמא דחיו לאיצטרופי קצרא הוה מהאי טעמא דדרשה גמורה היא (ו) לחצי שיעור:

בְּרִי סִפְיָא הוּא בִּו'. תִּמְנָה אֲמַאי
לֹא הִכְרִיעוּ צו חֲכָמִים אִי חִיָּה
אִי צִהְמָה נִדְדוֹק צִקְרָנִיה שְׂצוּה נִיכֵר
אִי חִיָּה אִי צִהְמָה כִּלְאִיתָא צִלְלו
טְרִיפּוֹת (חֻלִּין 77 ע:); וי"ל דְּשִׁמְאָ
הִי טוֹעִין צְסִימָנָא דְּחִרְקוֹת (ס) צְעִין
וְהוּא דְּמִיבִלֵּל חִירְקִיָּהוּ וְהִינּוּ סִפְיָא
דְּעִילָא דִּכְרָכּוּ וְאִפְּלִינּוּ לִמְלָאן דְּשִׁרִי
מִרְכָּא דְּעִילָא דִּכְרָכּוּ אִפְשֵׁר דְּעִילָא
דִּכְרָכּוּ מִחֲשִׁב לִיה מִיבִלֵּל חִירְקִיָּהוּ
וּבְכִי אִיסְתַּפְקָא לָהּ:

תה ועושה מלאכה
מרו אסור לא אמרו
ל כשיעור ענוש כרת
רת אין ענוש כרת
ושה מלאכה בלבד
אשאר רתנו רבה
דבי רב מניין ליוה"כ
ה ובנעילת הסנדל
ישבתון שבות: גופא
מר אסור מן התורה
מן התורה רבי יוחנן
ביוון דחזי לאיצטרופי
לקיש אמר מותר מן
מנא וליכא איתיביה
ן לי אלא כל שישנו
וי וחצי שיעור הואיל
באזהרה ת"ל ³כל
ומכתא בעלמא הכי
קא דעתך דאורייתא
צטרך קרא לאתווי
לא איריא קסברי
כו

(מא':) דתניא כשהוא אומר למטה וזכר שאין תלמוד לומר להוציא טומטום ולאנדורגיטום ופריך מני אילימא ת"ק אינטריך קרא למעוטי ספיקא גלאו טומטום פריך שאין כולן שוין יש מהם וזכר כשקיער ימלא וזכר ימים מהם נקבה אלא מאנדורגיטום פריך דכולהו שוין דקמי שמיא גליגלא או כולהו וזכרים או כולהו נקבות דהרי דקאמר רבא אמר רב חסדא מחלותא באנדורגיטום אבל טומטום וזכרי הכל קדוש מספיקא ופריך אלא אלא קרא למעוטי טומטום ואע"ג דלאו קמי שמיא גליא מכל ממוקם כיון דאיכא לאוקמי מיעוט לאנדורגיטום שיש בו נקבות לא ממסתבר לאוקמיה בטומטום דשמיא יקיער וימלא וזכר דטפי מסתבר לאלאוקמי באנדורגיטום בטומטום ולהכי פריך אלא מעתה בעריץ או דהוה רק באנדורגיטום ומשי סמי מכאן טומטום ובפרק קמא ייקא יש לומר דהם פריך משום דבלאו קרא הוה ידעינן דמספיקא דקדים לא ליסמוך דילמא גברא הוא וקא חזק סמיכה ואע"ג סמיכה דחלמ פסחים בצרק האשה (דף פסח:) גבי א שנתעברו משום דלא אפשר דלא מייתי ומתני במותי פסח משום דפסח לא צעי לה בצרק האיש מקדש (קדושין דף נה.) בהמה שנתאלת מירושלים למגדל ין מכירין בעליהן שאני ההם דכבר וקדשו ואין להם תקנה בע"א אם ימים דף ע"ג:) וקא מצטל סמיכה למאן דלמחר סמיכה אשם מזורע לאו גדה דף כח.) לאנדורגיטום ספיקא הוי מדעמא צלובן ואודם ומדפסיק ציה וצריה צפני עצמה הוא דקאמר רבי יוסי ההם צברייתא לאו דוקא ואפי'

ואליבא דר' עקיבא דאמר. במס' שבעות (דף יט:) חסד הנשבע שלא אוכל סתם אוסר עצמו בכל שהוא דהיינו תנן שבעה שלא אוכל ואכל כל שהוא ר' עקיבא מחייב וחכמים פוטרים הלכך הו' דקמיני חייב אי כרבנן סבירא ליה מוקמינן ליה במפרש ואי כרבי עקיבא סבירא ליה מוקמינן ליה אפי' בסתם ורבי שמעון פטור ר' שמעון לטעמיה דאמר בכל שהוא נמי מושבע מסיני הוא דתניא במסכת מכות (דף פ.) ר' שמעון אומר כל שהוא למכות ולא אמרו כוונת אלא לגעין קרבן ואי סבירא ליה לריש לקיש דהיינו שיעור אסור מדרבנן היכי מוקי לה לאה דתני חייב באוכל חצי שיעור והרי אף עליו מושבע משום שאור דלא תסור (דברים י: ז) וזו סימא כיון דאית ליה

הוא נפסדו וזאת
שאני התם דאמר קר
לאו בר הגדה הוא כ
ענוש כרת לא תני א
שאמרו אסור בכולן
אלא על האוכל ועש
בלבד הכי קאמר כשנוש
אלא בכחצי שיעור א
ואף על פי שענוש
אלא אוכל ושותה ו
ואב"א כי קתני אסונו
ורב יוסף בשאר סיפר
שאסור ברחיצה בס

דלא הוי גזון דלוריימא אלא שגזל מידו כמו ויגזל את הכהנים מיד המלכרי (ש"צ ג) כך מפרש צ"ק (דף עט:): **אס לא יציר.** משמע מי שבהדה שלו מועלת לבעל הדין והאי לא מהניא הגדה ידידה הואיל ולא מקבלים לה מדרבנן: **וכל יהיה דענוש כרת לא פני אסור.** דקשיא לך לעיל אסור ענוש כרת הוא: **איבעית אימא כי קפני.** מתניתין (ג) אשארלא משום רחמיה וסביה לזיכא כרת תנא אסור: **שאר סיפרי.** דלאו תורת כהנים ספר וידבר ואלה הדברים: **שצטון.** וגבי עינוי כתיב וכי היכי דשצטון האמור צטנא אסמכו ציה רבנן שאר הלכות שאלא הוי צמטבו ואינה

מלאכה גמורה ה"נ שבחון דגבי עייני דכתיב שבחון הוא לכם ועיניהם להוסיף על עייני ארילה ושמה קאתי: אין לי אלא שיטתו צעוש וישנו **באזהרה**. גבי חלב קאי דעונשו ואזהרתו סמוכים זה לזה כל חלב שור וכשז ועז לא תאכלו הרי אזהרה וסמך ליה כי כל אוכל חלב מן הבמה (א) הרי עונש אין לי שיהא מחזיר אלף על כשיעור שהוא עונש עליו כרת דגבי עונש לא כתיב כל אחלץ אלף אאוכל דכתיב כי כל אוכל חלב: כו'. שהוא ספק ואין צו כרת וחתי שיעור שאינו צעוש מניין שהוא באזהרה: **תלמוד לומר כל חלב**. לא תאכלו הכא כתיב כל אחלץ כלומר אפילו כל שהוא: אחא

יערך אלמנה תניא הזכר ולא טומטום ואנדרויגטום והוא לן לאוקמ' (דחגיגה דף 7.) תניא וזכור ולא טומטום ופרץ אלטערץ קרא למעוטי לא לייתי דהיי ניעצד לסמוך דילמא אשה הוי וקא עמיד עבודה דסמיכה לא מעבדא מכל מקום לא מייתי קרבן לכחילה כדי לנטר עורות פסחיהן ונמאל יבלת בלחת מהן כולן פטורין מלעשות פסח שני סמיכה ומותר פסח צעי סמיכה והא דלמיר במסכת שקלים (דף יא:) ומימי עד זכרים עולות וקצות זכאי שלמים דמיתריץ אותן בלא סמיכה לפי ש עז נקריס בלא סמיכה וספק מאורע דמיתריץ אשם צפי' המעשרות לאוריתא תקוין גברא שאני וספק תאמר והא רב דסבר ב"פ המפלת ב"פ הערל (במות דף פג.) כרזי יוסי דלמיר לא הכריעו צו אש זכר אש

הוא איצטרייך קרא אַרבייט פֿאַר אים, גראַד דאָס מײַן לײַק איפֿאָ, דעשנאָ אײַ חזײַ שיעור אסור מן המורה עיקר קרא לחזי שיעור, אָבֿל אײַ חזײַ שיעור מדרבנן, קרא דכל חלצ למאי אסא, מײַו שׂמא יֵשׁ להעמידו לדרשא אחרת.